

Címzett nyugatra távozott

Szöke, nagyszemű, nagyalmú gyerek volt a Laci. Az első tavaszi napugár őt csalta ki elsőnek, ő száguldozott végig zörgő rollerjával az udvaron és harsány csatakiáltásaival gyakran hívta ki a szomszédok haragját. De tartósan nem tudott haragudni senki rá, mert olyan kedvesen tudta mondani:

— Hej, Pista bácsi, ha én pilóta leszek, majd meg-szánkázatom a levegőben a gépemmel!

De nemcsak Pista bácsinak mondta, hanem valamennyi lakót ezzel kecsegtetett s huncut szemével hunyorított is hozzá. Az éjféli igéreteken rendszerint mosolyogtak. Pista bácsi pedig egy kiadós barackkal nyugtázta a nagylelkű ígéretet, hiszen melyik gyerek nem akart pilóta lenni 12 esztendőskorában?

Ennyi idős volt Laci is. A hatodik osztályban kop-tatta a padokat, s míg József Attila verseit tanul-ta, arról dúdorgászott: „Csoda jó, ez a szép pilóta élet, hisz a föld úgy éppen ennyit, mint az ég”.

Tavaly ilyenkor, hogy szándéka komolyságát igazolja, beiratkozott a repülő modellző szakkörbe. Egyik alkalommal komoly, fontoskodó arccal közölte, hogy épít egy motoros gépet és azon próbálja ki elgondolásait.

Laci terveit már nagyon hozzátartoztak az udvar életéhez. Hiszen onnan eredtek, ott nőttek nagygya és a kisebbek tágrányult szemmel csodáltak a zörgő pausz-papirt, ami a leendő modell egyik fontos alapanyagának szánva gyűródött Laci háza alá.

Am, nemcsak erről volt Laci nevezetes, hanem másról is. Őt kereste leggyakrabban a postás, mégpedig nem is akármilyen levelekkel, hanem nagy pirospecsétes borítékokkal, amelyeket csak neki lehetett átvenni és a postás könyvét is alá kellett írni.

— Ezek a levelek Moszkvából jönnek — magyarázta egyszer Pista bácsinak. — Kolja írja őket, egy barátom, ő is pilóta akar lenni — tette hozzá jelentősen, s mintegy bizonyágként mutatta a cirillbetűs levelet.

Ettől kezdve gyakran látta Laci, amint a szótár fölé hajolva keresgéli a szavakat, ilyenkor nem lehetett zavarni, mert levelet írt Moszkvába barátjának. Egyik szeptemberi napon azzal állított be: — Ha minden jól megy, jövőre megyek Moszkvába Koljához.

E naptól kezdve roppant büszke volt, s ha lehetett, magasabban hordta a pisze orrát. Az anyja, a kicsi törekény övegyasszony mosolygott az ő pilótájián és a világot sem szolt volna ellene, csak meg-simogatta Laci szöszke fejét, s kicsit büszke is volt a fiára, akit ezernyi gonddal birkózva maga nevelt.

Aztán tavaly ősszel, egy ködös novembervi napon szomorúság köszöntött az udvarra. Laci elment.

Nyugatra szökött, mint annyi más gyerek. Miért ment, mi csábította? Nem tudni. Talán az álmai, a végtelen messzeségbe kalandozó vágyai, a tizenkét éves gyerekek vérében lobogó nyugtalanság hajtotta távol a kedves, szerény, meghitt otthonától, a kis fardat, törekény asszonytól, akit azelőtt esténként így vigasztalt:

— Majd ha pilóta leszek, nem kell édesanyámnak annyit dolgozni.

Aztán multak a napok. A fájdó, égő könnyek elapadtak, s az édesanya, kinek mosolyát, boldogságát, életét vitte magával a kis haszontalan, megnyugodott valamennyire. Soha senkisé nem emlegette előtte Lacit és noha a gyerekek közül többen elhatározták, hogy pilóták lesznek, ezt a szót ki sem merték mondani.

Ugy karácsony táján bekopogtatott a postás. Vas-kos borítékot hozott. Először azt hitték, Lacitól, de mint kiderült, Moszkvából írt Kolja. Laci anyja este, mikor senkisé látta, átsurrant a szomszéd házba, egy ott lakó nyelvtanár fordította le a levelet.

„Kedves Lacikám! Boldog karácsonyi ünnepet kívánok neked és minden magyar pajtásomnak. Tudom, hogy nehéz időköt éltek és ezért sokat gondolkod és azt is tudom, hogy te helytállsz, mert egy pilóta nem is lehet más. Remélem, a nyáron eljössz hozzánk, megismered a mi szép vidékünket és együtt megépítjük a motoros gépet. Már most gyűjtöm az alkatrészeket...”

A messziről jött levelet Laci anyja gondosan el-tette, s szíve mélyén titokban arra gondolt, hátha ha-zaján a fia és akkor örül majd a levélnek. De Laci nem jött. Elvánszorgott a tél, beköszöntött a tavasz s mégcsak egy árva levél sem jött, azaz jött, de nem tőle, hanem megint Kolja írt Moszkvából. Bizonyosan vá-laszt kért, a hosszú hallgatást kifogásolta, vagy talán az utazás időpontját írta meg. Nem tudom, mert a pos-tás nem hagyta itt a levelet. Ajánlott küldeményt csak a címzett vehet át. De a címzett, ki tudja hol van, s a postás csak szépen rákanyarította a borítékra: „Visz-sza a feladónak, címzett nyugatra távozott”.

Sokszor gondolok Lacira, vajon mi történt vele? Hová sodorta a sors veszedelmes forgószéle? Hol vetették partra a habok? Porhabullottak-e már felle-gbe szárnyaló álmai? Tud-e még kacagni olyan vi-dáman, önfeledten, mint itthon? Ezekre nincs válasz. Lehet, hogy jól megy a sora... De az is lehet, hogy valahol egy barakszobában, visze orrát a várnába fűrés-keservesen siratja meggondolatlanságát. És nem is sejt-i, hogy valahol Moszkvában egy szöke kisfiú csodálkozva for-gatja a visszaérkezett sárra borítékot és hitetlenked-ve olvassa a postás betűit: „Címzett nyugatra távozott”.

Kecskés Rózsa

Ceruzajegyzetek

AZ EMBERI ÉLET

A felszabadulás óta — szá-molva a korszerű technika új követelményeivel — rengeteg olyan intézkedés látott napvilágot, mely az emberi élet biztonságát kívánta szolgálni. És most az or-szágyülés ismét egy olyan korszakot zárt le, melyben néhány hóna-pig az emberi élet rendkívül ocsó volt. Az emberrendszert napjai végre befejeződtek, ám a szemha-táron újból megjelentek a kultu-rább formájú — de nem kevésbé veszedelmes — régi ellenségek, a kótyagos fejű, bravur kedvelő, vad közúti járművezetők. Néhány héttel ezelőtt az egyik fővárosi uj-ságban jegyezte meg egy külföldi újságíró, hogy talán sehol Európá-ban nincs az a figyelmetlenség többi embertársunk testi épségével szem-ben, mint éppen minálunk, éppen Magyarországon. Miért? Hát olyan földöntúli örömeiket okoz a villa-mosvezetőnek, ha sikerül abban a pillanatban indítani a kocsi, ami-kor még a lépcsőkön hemzseg a sok felszállni kívánó utas? Vagy »remek heccnek« tartja az a sofőr, aki a villanyrendőrnél befordul, hogy a zöld színre nyugodtan lép-kedő, gyanútlan járőrökre csak a gázolás előtti másodpercbe dudál reá? Vajon a GA-373 autóbussz vezetője nem ismeri a Kresz-t, miért hajtott akkor be a Sötét-ka-pu alatt 1957 május 13-án, hétfőn délután 13.10 órakor? Tettét súlyosbíttja, hogy az autóbussz tete-jén máhák is voltak, ami meg-sérthette a nagy költségekkel rend-beszédett és műemléknek nyilvá-nított régi épületet!

Az ilyen emberek a rendőrségen családjukra, gyermekeikre szoktak hivatkozni. De az AK-314 rend-számú, fekete színű személygépkö-csi vezetője elfelejtett erre gondol-ni, amikor május 13-án, hétfőn 12.50 órakor a Vámos Ilona leány-iskola előtt szabálytalanul hajtva

— és dudáját nem használva — két iskolás gyereket éppen, hogy el nem gázolt! Csak negyedóra alatt két szabálytalanság egy kicsiny te-rületen. Mennyi egy egész nap az országban! És mennyi a tényle-gesen bekövetkező szerencsétlen-ség!

Valahogy ezek és ilyesfajta gon-dolatok leptek el, amikor az új iskolai tananyag reformokról olvasok nap mint nap az ország sajtójában. Rengeteg vitát hallhat az ember arról, hogy vajon az öto-dik vagy a hatodik osztályban ta-nítsák-e a földrajzot, mert koránt-sem mindegy a serdülő élet szá-mára, hogy mikor ismeri meg Ve-nezuela tájaidatosságait és Porto-Rico fővárosát! Az is problema-tikus, hogy vajon 12 vagy 15 éves korában válik szükségessé fiatal-jaink számára a zsúf és a kenguru életszokásainak felderítése. Sok minden aggasztó probléma áll a felnőttek társadalmi előtt, csak egy nem. Az, hogy gyermekeink, ifjaink, attól a perctől, hogy saját lábukon állanak és a labda után kifutnak az utcára, milliónyi lese-lkedő veszély zúdul rájuk. Szerin-tem nemcsak a járművezetők, de mindenki részére egyaránt fontos volna a közlekedési szabályok egy-öntetű, biztos ismerete, hogy ke-vezebb kar és láb nélküli ember, kevesebb gyászoló özvegy, vigász-talan árva és gyermekétől megfoszt-t szülő legyen ebben az ország-ban. Nem elég a bajt felületesen ápolni, itt hathatós megoldásra van szükség. Ezt a célt szolgálhatná a közlekedési szabályok széleskörű ismeretése. Lehetőséget kellene találni arra, hogy alapfokon már az iskolában a kicsiny emberpalán-tákat is megismertessék vele, mindnyájunk életének, az emberi életnek biztosabbá tétele érdeké-ben.

Réthly Gyula

Felvilágosítás a „Borsodi Tájak” fényképpályázathoz

Lapunk korábbi számában közöl-tük, a Borsodmegyei Tanács Műve-lődési Osztálya által meghirdetett fényképpályázatot. Azóta sok érde-kelő fordult kérdéseivel a művelő-dési osztályhoz. Ezzel kapcsolatban szükségesnek tartjuk az alábbiakat közölni:

A pályázók 13x18-as mérethen küldjék be felvételeiket. Pályázn-i lehet borsodi tájak felvételeivel, s a

borsodi emberek életének megöröki-tésével. A pályázat beküldésének határideje: 1957 június hó 30. A leg-jobb pályázatok között 2000 forint értékű díjakat osztanak ki. A be-küldött pályaműveket lehetőség szer-int visszaküldjük, de felelősséget érte nem vállalunk.

MEGYEI TANÁCS
MŰVELŐDÉSI OSZTÁLYA

A MISKOLCI RÁDIO 20-I, HÉTFOI MŰSORA:

18 óra: A mezőkövesdi uttörők énekelnek, vezényel Lukács Ferenc.
18.05 óra: Hírek megyénkbel. 18.12 óra: Szív küldi szívnek szívesen.
18.24: Ríportereink, tudósítónk je-lentkeznek. 18.34: Elhelyezkedési ta-nácsadó. 18.37: Látogatás a Rákóczi könyvtárban. 18.42: Szív küldi szív-nek szívesen. 18.56: A vasárnap sporteredményei.

IDÉNYELEJI TÚRA

az aggteleki cseppkőbarlang körüli

veszélytől. Tudományos módszert dolgoztak ki a veszély megállapítá-sára. A talajnedvességből előre ki-mutatják, hogy mikorra várható az árvíz és előre leállítják a túrákat.

Nyáron: Tengerszem Szálló helyett sátorlábor

Es mi újság a föld felett? Újjá-építik és bővítik a Tengerszem Szállót. Másfél éve kezdtek, talán decemberre, de tavaszra biztosan elkészül. A szálló a háború alatt épült, körülbelül 12 éves, s máris újjá kell építeni; espedig majdnem egészében — 2 és félmillió forintos költséggel! 12 év után szabályosan összeroskad a földmészerkezet.

1942-ben hoztak határozatot a ki-rályi minisztériumban a szálló megépítésére. Akkoriban Dr. Kessler Hubert személyében igen vál-lalkozószellemű igazgatója volt a barlangnak. Vállalkozott az építés vezetésére és a pénzügyek kezelé-sére is. Sikeres működése során válogatott minőségű anyagokból pazar villát építtetett magának, — ma is látható a szálló mellett. A pénz elfolyt és szálló nem volt. Ek-kora »eredetiség«-et mégsem néz-hetett el a királyi minisztérium és kötelezte Kessler Hubert urat a szálló fölépítésére. Kessler úr föl-építette a szállót, de 12 év után ösz-szeroskadott.

Az összeroskadás, azaz Kessler Hubert igazgató úr miatt a nyáron csak az étterem működik, de az aztán kitesz magáért. Legálább is erről biztosított bennünket Braun-stein elvtárs, a szálló vezetője. A szállószerkezet hiányát is pótolják. Száz nagy — a honvédségnél 16 személyesnek ismert — sátor ver-nek föl a jósavói részen. Egy-egy sátor négy-hat személyes lesz és vízzel, villannyal ellátják a látoga-tók kényelmére. Még vihar idején sem kell félni a víztől, csak a mennydörgés és a szél súvöltése

hallatszik majd egy kicsit erőseb-ben.

Megszépül

az aggteleki bejárat környéke

A bejárat fölötti ötven méter ma-gas sziklafal tetején egy emberpár sziluetttel ragyogja körül a lemenő nap. Gyönyörködnek a tájban. A pesti villamosipari technikumból jöttek. Lent a bejárat mellett a menedékház, ha úgy tetszik — szál-ló. Most festik, dekorálják. A Mis-kolci Festőipari Vállalat Pásztor-brigádja végzi a munkát. Ígérk: 25-re készen lesz. A fiatalok örö-mére lebetonozzák az étterem előtti térséget — vasárnaponként talán még zene is lesz, lehet majd tán-colni.

Sajnos, ez évben anyagi lehetőségeink nem engedik meg az étte-rem és a szálló bővítését. Talán jö-vőre erre is sor kerülhet, de addig is javítani kell az étel-és itallé-látáson. Kler Pál szálló-gondnok sa-jnálkozva mondja, hogy nem tudják maradéktalanul kielégíteni a ven-degek igényeit. Vontatott az ita-ellátás. Az özdi sörlerakat húsvét óta mindössze 3 hektoliter sört kül-dött számukra. Lassan küldi a megrendeléseket a miskolci Szesz-forgalmi Vállalat is.

Helikopterjárat vagy utjavítás

A kormány komoly összegeket fordít a barlang és környéke kar-bantartására, szépítésére. Nehéz gazdasági helyzetünk ellenére ez évben többet költünk a barlangra, mint az elmúlt évek bármelyiké-ben. Ha ilyen ütemben haladnak a munkák, bátran mondhatjuk, hogy 3-4 év múlva a cseppkőbarlang versenyképes lesz a legpatinásabb külföldi idegenforgalmi nevezetességekkel is, és szép summájú kül-földi valutát hoz az ország aszta-lára.

Azonban az aggteleki, jósavói túráknak van egy szépséghibájuk. Minden odavezető út rossz! Elgon-dolni is kellemetlen, hogy milyen véleménnyel volna rólunk az a kül-földi út, aki — tegyük föl — sa-ját kocsiján meg akarná látogatni a barlangot. Miskolctól Edelény felé Szalonáig még csak eljut ki-sebb rázkódások árán, de tovább már botrányosan rossz az út.

Hiába költünk hát milliókat a barlangra és környékre, ha nem hozunk rendbe legalább egy oda-vezető utat. A jelenlegi útviszo-nyok mellett csak helikopterrel kapható el a külföldi vendégek kiszállítása. Feltételezésünk szer-int helikopter-járatra még jó pár évig, évtizedig (?) nem kerül sor. Marad tehát a »nehezebb« meg-oldás: legalább egy odavezető utat forgalomképes állapotba kell hozni a közeljövőben.

Még egy-két idej meglepetés: kilátókosár, színes képeslap, tura a Domicán

Jakucs László igazgató elvtárs és munkatársai mindent elkövetnek, hogy újabb és újabb ötletekkel öregítsék a cseppkőbarlang jó hí-revét és gyönyörködtessék, szóra-kotassák a látogatókat. Még a nyáron elkészül a kilátókosár az aggteleki bejárat fölötti sziklafa-lon. Körülbelül 50 méternyi magas-ságból nézhetnek le a mélybe és gyönyörködhetnek a tájban a báb-rabb turisták. A vastraverzeket már építik a sziklafalba, amelyen kijár majd a kilátókosár.

Melegetésnek számít még a ma-gyar turisták számára is a domicai — csehszlovák területen lévő bar-lang — túra, melyre a csehszlo-vák — magyar egyezmény megköté-se után kerül sor. Szép emlékek lesznek a látogatók számára a bar-lang vezetőségének ötlete alapján, a Képzőművészeti Alap által készí-tett természetű, szép, színes fel-vételek is.

Ma még kihalt a cseppkőbarlang környéke. Csend üli meg a kopár hegyoldalakat. Egy-két hét és a természet hallgatóságát megzavarja az ember jövedvő zivajja...

NAGY ZOLTÁN,

Zenei hangversenyek és ismerkedési estek

A három díszgyőri gépgyár — DI-MÁVAG, Nehézszerző és Köny-nyűszerző — dolgozóiból alakult Színvavölgyi Népi gyűttes fűvös-zenekara április 27-én nagysikerű zenekari hangversenyt adott, ame-lyet május 11-én megismételt. Suppé, Strauss, Erkel, Szentimrei, Kopo-szov, Bárdos, Verdi műveket adott elő a jól összehangolt zenekar, Róth István karnagy vezetésével. Az egyes számok között az együttes férfi és női táncára néptáncokat mutatott be. Az összekötő szöveget Kocsi Emil mondta.

Az Anna-bányai bányászzenekar május 18-án tartotta zenekari hang-versenyét. A bányai KISZ-szerveze-le pedig 25-én ismerkedési estet ren-dez.

Megnyit Tápolcán

Dipacs

kitőzde és kávézó

Görömbölyi út 7. (Akropo-lisz.) Május 25-étől minden szombaton, vasárnap tiszai halvacsora, túsor csusza, üdítő italok.

Lakását egy órán belül tö-keletesen

poloskamentessé

teheti. Tömegszállást is. Vá-laszélyeg — díjtalan infor-máció. Vegyikisipar, Győr, Czuczor út 11.